

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Handhaving	3
Omgevingsrecht	4
Omgevingswet	4
Wabo	6
Natuurbescherming	9
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	11
Bijstand	13
Sociale zekerheid overig	13
Bestuursrecht overig	15
Gemeentewet	15
Open overheid	15
Subsidie	16
Verkeer	17
Vreemdelingenrecht	18
MVV	18
Regulier	20
Richtlijnen en verordeningen	21
Toezicht en vrijheidsontneming	25

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 1218

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5009](#)

minister voor Natuur en Stikstof (nu: de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur).

Awb 1:2, 8:69a

Habitatrichtlijn 3, 4

Wet natuurbescherming 2.1

BELANGHEBENDE. RELATIVITEITSVEREISTE. NATUURBESCHERMING.

WIJZIGINGSBESLUIT HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN. Vaststelling Wijzigingsbesluit

Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden. In deze uitspraak gaat de Afdeling met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk in op de beoordeling van de belanghebbendheid bij het wijzigingsbesluit (r.o. 3 tot en met r.o. 3.5) en op de toepassing van het relativiteitsvereiste bij de beoordeling van beroepen van bepaalde categorieën natuurlijke personen en rechtspersonen tegen het wijzigingsbesluit (r.o. 4 tot en met 5.5).

JnB 2024, 1219

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4999](#)

burgemeester van Ooststellingwerf.

Awb 7:5 lid 2, 7:13 lid 4

Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Ooststellingwerf (hierna: verordening)

HOORZITTING. I.c. is terecht overwogen dat de Awb niet voorschrijft dat de hoorzitting in bezwaar altijd openbaar is. Artikel 7:13, vierde lid, in samenhang met artikel 7:5, tweede lid, bepaalt dat in beginsel de adviescommissie over de openbaarheid van de hoorzitting beslist, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. In dit geval bevat de verordening, zoals die gold toen de hoorzitting werd gehouden, zo'n wettelijke voorschrift. Uit artikel 14, tweede lid, van die verordening volgt namelijk dat de deuren kunnen worden gesloten als de voorzitter van de commissie bezwaarschriften dat nodig oordeelt. In deze bepaling staat niet wanneer de voorzitter dat mag doen. De voorzitter heeft daarom beoordelingsruimte bij het nemen van de beslissing.

JnB 2024, 1220

ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4991](#)

college van burgemeester en wethouders van Utrecht.

Awb 8:104 lid 2

HOGER BEROEP. Geen doorbreking appelverbod. Verwijzing naar uitspraak ABRS, 23-02-2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:557](#)). Dat de rechtbank i.c. een verkeerde datum heeft vermeld als datum waarop [appellant] beroep heeft ingesteld of dat zij niet op alle aangevoerde verzetsgronden is ingegaan geeft geen aanleiding voor het oordeel dat er geen eerlijk proces is geweest. Wat [appellant] verder aanvoert kan evenmin worden aangemerkt als een zodanige schending van beginselen van een goede procesorde, dan wel fundamentele rechtsbeginselen, dat geoordeeld moet worden dat er geen eerlijk proces is geweest. Tenslotte kan [appellant] niet worden gevolgd in zijn stelling dat, omdat slechts een beperkt aantal rechters van de rechtbank Midden-Nederland beroepen 'niet-tijdig beslissen' en

procedures in verzet behandelen, uitspraken in die beroepen en procedures reeds daarom niet onpartijdig zijn. Dat het de rechtbank niet altijd lukt om tijdig uitspraak te doen op de beroepen van [appellant] betekent op zichzelf echter niet dat geen sprake is van onpartijdige rechtspraak. Dat hij de uitspraken van de rechtbank Midden-Nederland in zijn zaken als ondermaats kwalificeert evenmin.

Zie ook de uitspraken van de ABRS van dezelfde datum inzake nrs. [ECLI:NL:RVS:2024:4993](#), [ECLI:NL:RVS:2024:4994](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:4995](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2024, 1221

Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam, 19-11-2024, [ECLI:NL:RBROT:2024:11397](#)
burgemeester van Zwijndrecht.

Opiumwet 13b

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. BEVOEGDHEID. Sluiting woning. In de woning aangetroffen edibles zijn gemaakt met extracten van hennep. De edibles bevatten cannabis. Zeven (van de acht) onderzochte edibles bevatten THC. In welke omvang is niet door het NFI vastgesteld. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is bij de verdere beoordeling slechts van belang dat er THC in de aangetroffen edibles is vastgesteld, niet de hoeveelheid THC. Tijdens de zitting heeft de burgemeester niet ten onrechte een vergelijking gemaakt met cocaïne: cocaïne wordt vaak vermengd met versnijdingsmiddelen. Bij het aantreffen van cocaïne wordt ook niet getest hoeveel zuivere cocaïne en hoeveel versnijdingsmiddel is aangetroffen. De cocaïne als geheel is illegaal; ditzelfde geldt voor edibles. De voorzieningenrechter volgt het standpunt van de burgemeester. In dit geval is er ruim 4 kilo edibles aangetroffen in de woning van verzoekers. Dit is een handelshoeveelheid. Dit ligt ruim boven de grenswaarde van 0,5 gram om te spreken van een handelshoeveelheid harddrugs. De burgemeester is daarom bevoegd om de woning te sluiten.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 1222

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland, 29-11-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:6497](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Omgevingswet 1.1 bijlage, 5.1 lid 1 aanhef en onder a, 5.18

Omgevingsplan gemeente Utrechtse Heuvelrug 22.26, 22.29

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.0a

OMGEVINGSWET. BINNENPLANSE OMGEVINGSPLANACTIVITEIT. Omgevingsvergunning her/nieuwbouw bedrijfspand. I.c. voldoet het bouwplan van vergunninghouder aan de beoordelingsregels voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bouwwerken en moest het college de omgevingsvergunning verlenen. Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht was de lijn in de rechtspraak dat het college bij toetsing van een bouwplan aan een bestemmingsplan niet slechts moest beoordelen of het bouwwerk overeenkomstig de bestemming kon worden gebruikt, maar ook moest beoordelen of het bouwwerk ook met het oog op zodanig gebruik werd gebouwd. Verwijzing naar ABRS 16-10-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4156](#). De voorzieningenrechter vindt dat deze lijn onder de Ow moet worden voortgezet.

JnB 2024, 1223

Tussenuitspraak MK Rechtbank Oost-Brabant, 27-11-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:5732](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Omgevingswet 5.1 lid 2 onder b

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) 3.304, 3.305

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO. OMGEVINGSVERGUNNING.

Omgevingsvergunning aan derde-partij voor wijzigen activiteiten op motorcrossterrein. In dit geval blijft de Wabo, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing. Overigens zijn voor de aangevraagde activiteiten onder de Omgevingswet nog steeds omgevingsvergunningen vereist waaronder de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Een motorcrossterrein is een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.304 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), namelijk het exploiteren van een terrein voor het sporten of recreëren met gemotoriseerde voertuigen. Hiervoor is een vergunning nodig op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Omgevingswet en artikel 3.305 van het Bal.

JnB 2024, 1224

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 27-11-2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:4664](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen, het college.

Omgevingswet 5.1 lid 1 onder a, 22.8

Omgevingsregeling 7.4, 16.79

Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2021 (APVG) 4:9, 4:11

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. HOUTOPSTAND. PARTICIPATIE. NOODZAAK.

Omgevingsvergunning kandelaberen 3 populieren. I.c. heeft het college ter zitting toegelicht dat vergunninghouder voor het indienen van de aanvraag overleg heeft gehad met het bestuur van de Vereniging van Eigenaren (VvE) en dat er daarbij vanuit is gegaan dat het bestuur de bewoners vertegenwoordigde. Daarom is er geen aanleiding gezien ook nog met individuele bewoners te overleggen. De voorzieningenrechter is van oordeel dat dit duidelijker in de aanvraag had kunnen worden vermeld, maar dit geen grond oplevert om de omgevingsvergunning niet te verlenen.

De voorzieningenrechter ziet aanleiding het verzoek om voorlopige voorziening toe te wijzen. In het bijzonder is het op dit moment onvoldoende duidelijk dat de vergunde maatregelen (het kandelaberen) ten aanzien van deze drie bomen noodzakelijk zijn. Ook wordt het belang van verzoekers gezien om de bomen die onderdeel uitmaken van hun woonomgeving te behouden. Het college heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de situatie dermate spoedeisend is dat van schorsing van het bestreden besluit moet worden afgezien. Er is niet gekozen voor de procedure van een noodvelling en bovendien heeft het college geen aanleiding gezien om het besluit direct in werking te laten treden op grond van artikel 16.79, vijfde lid, van de Omgevingswet. Schorsing primaire besluit tot vier weken na bekendmaking van de beslissing op bezwaar.

JnB 2024, 1225

Rechtbank Noord-Nederland, 22-11-2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:4689](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Groningen.

Omgevingswet

Aanvullingswet natuur Omgevingswet 2.9

Wet natuurbescherming (Wnb)

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WNB. VERZOEK OM TEGEMOETKOMING

FAUNASCHADE. Verlenen tegemoetkoming in faunaschade op grond van artikel 6.1 van de Wnb. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Als een verzoek om tegemoetkoming in de faunaschade is ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 2.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk voor dat tijdstip van toepassing tot het besluit op dit verzoek onherroepelijk wordt. Het verzoek om tegemoetkoming in de faunaschade is ingediend op 2 juni 2022. Dat betekent dat in dit geval de Wnb, zoals die gold voor 1 januari 2024, van toepassing blijft.

JnB 2024, 1226

Rechtbank Overijssel, 22-11-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:6183](#)

college van burgemeester en wethouders van Oldenzaal.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Omgevingswet 1.1, 5.1 lid 1 onder a, 5.1 lid 2 onder a, 22.1

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 2.26 lid 2 onder c, 2.23

Omgevingsplan van de gemeente Oldenzaal 22.7, 22.4, 22.26, 22.27, 22.36

OMGEVINGSWET. WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. OVERTREDING. PROCESBELANG.

Omgevingsvergunning voor plaatsen erfafscheiding. I.c. wordt geoordeeld dat voor het bouwen, in stand laten en gebruiken van de erfafscheiding zoals door het college is vergund, vanaf 1 januari 2024 geen omgevingsvergunning meer is vereist. Dit betekent dat eisers met het door hen ingestelde beroep niet kunnen bereiken wat zij willen bereiken, te weten dat tegen de erfafscheiding handhavend kan worden opgetreden. Eisers hebben dan ook geen belang bij een inhoudelijk oordeel van de rechtbank over de verleende omgevingsvergunning voor het realiseren van de erfafscheiding. Nu het procesbelang van eisers hangende deze beroepsprocedure is vervallen, is het beroep niet-ontvankelijk.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 1227

ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5013](#)

college van burgemeester en wethouders van Amersfoort, appellanten.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. BOUWHOOGTE BOUWWERK. PLANSYSTEMATIEK.

Omgevingsvergunning vergroten eerste verdieping van woning. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank ten onrechte heeft geconcludeerd dat het bouwplan in strijd is met artikel 24.1 van de planregels. Hiertoe acht de Afdeling de systematiek van het bestemmingsplan van belang.

[...] Is het bouwplan in strijd met artikel 24.1 van het bestemmingsplan?

[...] 5.1. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 27 februari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:607](#)) zijn de op de verbeelding aangegeven bestemming en de daarbij behorende planregels bepalend voor het antwoord op de vraag of een bouwplan in strijd is met het bestemmingsplan. De niet bindende toelichting bij het bestemmingsplan heeft in zoverre betekenis dat deze over de bedoeling van de planwetgever meer inzicht kan geven indien de bestemming en de bijbehorende planregels waaraan moet worden getoetst, op zichzelf noch in samenhang (systematiek) duidelijk zijn. Omwille van de rechtszekerheid moet een planregel letterlijk worden uitgelegd.

5.2. Op grond van artikel 24.1 van de planregels bedraagt de maximale bouwhoogte de hoogte van bouwwerken op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het bestemmingsplan "Nieuwland".

De Afdeling stelt vast dat in het bestemmingsplan een definitie van de begrippen "maximale bouwhoogte" en "de hoogte van bouwwerken" ontbreekt. Hierdoor is niet duidelijk hoe de maximaal toegestane bouwhoogte uit artikel 24.1 van de planregels moet worden bepaald. Weliswaar bevat artikel 2.2 van de planregels een algemeen voorschrift over de wijze van meten van de bouwhoogte

van een bouwwerk, maar die planregel mist toepassing nu het bestemmingsplan voor het perceel geen concrete bouwhoogte, uitgedrukt in meters, bevat.

Zowel de door de rechtbank en het college gegeven uitleg aan artikel 24.1 dat voor de maximaal toegestane bouwhoogte moet worden aangesloten bij de feitelijke en, in dit geval, verschillende bouwhoogten van de woning, als de door [appellante sub 1] voorgestane uitleg dat de bestaande bouwhoogte het hoogste gedeelte van de woning is, volgt niet zonder meer uit artikel 24.1 van de planregels.

De Afdeling is echter van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft geconcludeerd dat het bouwplan in strijd is met artikel 24.1 van de planregels. Hiertoe acht de Afdeling de systematiek van het bestemmingsplan van belang. In artikel 15.2.1, aanhef en onder b, van de planregels staat dat het aantal bouwlagen niet meer mag bedragen dan aangegeven op de verbeelding. Op de verbeelding is ter plaatse van het perceel aangegeven dat twee bouwlagen zijn toegestaan. Deze aanduiding geldt voor het gehele bouwvlak, zodat aan de voorzijde en achterzijde van de woning een gelijk aantal bouwlagen, namelijk twee, mag worden gerealiseerd. De uitleg van de planregel die de rechtbank en het college voorstaan, die inhoudt dat aan de achterzijde een maximale bouwhoogte van 3 m geldt, resulteert erin dat aan de achterzijde slechts één bouwlaag kan worden gerealiseerd, waardoor artikel 15.2.1, aanhef en onder b, van de planregels, in samenhang met de verbeelding, zinledig wordt. De Afdeling vindt mede steun voor deze uitleg in de plantoelichting. Daarin staat dat in het plan geen maximale goot- en nokhoogtes zijn opgenomen, maar in plaats daarvan het aantal bouwlagen, al dan niet afgedekt met een kap, en dat dit zorgt voor meer flexibiliteit bij eventuele (ver)bouwplannen. Gelet daarop is de maximale bouwhoogte op basis van artikel 24.1 van de planregels de bestaande bouwhoogte van het hele bouwwerk op het moment van de terinzagelegging. Niet in geschil is, en ook de Afdeling gaat ervan uit, dat de bestaande bouwhoogte van de woning aan de voorzijde 6 m is, zodat dit de maximale bouwhoogte voor de woning is. Evenmin is in geschil dat het bouwplan de maximale bouwhoogte van 6 m niet overschrijdt. Gelet daarop is het bouwplan niet in strijd met artikel 24.1 van de planregels. Hetgeen het college naar voren heeft gebracht over de verschillende bouwhoogten die in het voorgaande bestemmingsplan ter plaatse van het perceel waren opgenomen, leidt niet tot een ander oordeel. Het bouwplan dient immers getoetst te worden aan het geldende bestemmingsplan, waarin het verschil in bouwhoogten tussen de voor- en achterzijde uit het voorgaande bestemmingsplan niet is opgenomen. De rechtbank heeft ten onrechte anders beslist. [...]

JnB 2024, 1228

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5000](#)

college van burgemeester en wethouders van Kampen, (college van B en W).

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a en c

Wet milieubeheer 7.2

Besluit milieueffectrapportage 2

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. WINDTURBINE. MER-(BEOORDELINGS-)PLICHT.

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan voor bouw en gebruik windturbine. De Afdeling overweegt dat op basis van bovengenoemde wet- en regelgeving hier alleen een besluit-mer-plicht of besluit-mer-beoordelingsplicht bestaat, als er sprake is van een windturbinepark. Het moet dan gaan om een park bestaande uit ten minste drie windturbines. Naar het oordeel van de Afdeling heeft het college zich terecht op het standpunt gesteld dat de twee nieuwe windturbines niet samen met de vier bestaande windturbines één windturbinepark vormen in de zin van het Besluit milieueffectrapportage. Hiervoor is van belang dat de bestaande en de nieuwe windturbines verschillende eigenaren/initiatiefnemers hebben en dat deze eigenaren/initiatiefnemers over en weer geen zeggenschap hebben over elkaars windturbines. Daarnaast hebben de bestaande windturbines geen technische binding met de twee nieuwe windturbines, verschillen de verschijningsvormen van de windturbines en zijn voor de twee nieuwe windturbines aparte onderzoeken verricht. Alleen het feit dat de twee nieuwe windturbines nabij de vier bestaande windturbines worden geplaatst, is onvoldoende om tot een ander oordeel komen. Van een mer-(beoordelings-)plichtige wijziging of uitbreiding van een windturbinepark is geen sprake.

JnB 2024, 1229

Rechtbank Gelderland, 14-11-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:7869](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg, het college.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

bestemmingsplan “Buitengebied Elburg 2012, actualisatie 2018”

WABO. HANDHAVING. OVERTREDING. SCHEUREN GRASLAND. Last onder dwangsom

terugbrengen percelen tot grasland. Uitleg van niet in bestemmingsplan gedefinieerd begrip “scheuren”. Verwijzing naar algemeen spraakgebruik en ABRS 03-09-2003, [ECLI:NL:RVS:2003:AI1761](#). Partijen zijn het niet eens over de vraag of de manier van bewerking van het grasland door eiseres ook als omploegen en dus scheuren is te beschouwen. Eiseres heeft ter zitting namelijk verklaard dat van omploegen geen sprake is, omdat het grasland is omgedraaid via de methode van oppervlakkige grondbewerking, waarbij de machines niet verder reiken dan een diepte van maximaal 15 cm. Gelezen in samenhang met elkaar oordeelt de rechtbank dat het omdraaien van grasland niet mogelijk is zonder eerst een scheur in het grasland aan te brengen. De scheur is noodzakelijk om een deel van het grasland (een graspol of graszode) te kunnen grijpen en om te keren. Omdat op grond van artikel 4.6.1 aanhef en onder g van het bestemmingsplan voor het scheuren van grasland anders dan ten behoeve van graslandverbetering een omgevingsvergunning is vereist, en eiseres deze niet heeft, is sprake van een overtreding.

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- Tussenuitspraak MK Rechtbank Oost-Brabant, 27-11-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:5732](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Omgevingswet”).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 1230

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5009](#)

minister voor Natuur en Stikstof (nu: de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur).

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:2, 8:69a

Habitatrichtlijn 3, 4

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.1

NATUURBESCHERMING. WIJZIGINGSBESLUIT HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN.

BELANGHEBBENDEN. RELATIVITEIT. Vaststelling Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden. In deze uitspraak gaat de Afdeling met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk in op de beoordeling van de belanghebbendheid bij het wijzigingsbesluit (r.o. 3 tot en met r.o. 3.5) en op de toepassing van het relativiteitsvereiste bij de beoordeling van beroepen van bepaalde categorieën natuurlijke personen en rechtspersonen tegen het wijzigingsbesluit (r.o. 4 tot en met 5.5).

JnB 2024, 1231

Rechtbank Noord-Nederland, 22-11-2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:4689](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Groningen.

Wet natuurbescherming (Wnb) 6.1

Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade

NATUURBESCHERMING. TEGEMOETKOMING IN FAUNASCHADE. NORMPRIJS KWIN.

Tegemoetkoming in faunaschade op grond van artikel 6.1 van de Wnb. Bij de berekening van de schade gaat het college in beginsel uit van de zogenoemde KWIN-cijfers die een voortschrijdend meerjarig gemiddelde van de opbrengsten en prijzen van een gewas geven. Uit vaste jurisprudentie (verwijzing naar ABRS [ECLI:NL:RVS:2013:BZ4934](#)) volgt dat het niet onredelijk is dat het college bij het bepalen van de opbrengst van een gewas in beginsel uitgaat van de zogeheten KWIN-cijfers en slechts van dit uitgangspunt afwijkt als de grondgebruiker een contract overlegt waaruit een vooraf vastgestelde, andere prijs blijkt. Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college terecht toepassing gegeven aan zijn beleid nu door eiser niet is gesteld dat er sprake zou zijn van een contract waarbij een vooraf vastgestelde prijs voor het gewas snijmais is afgesproken. Hoewel de rechtbank begrip heeft voor de stelling van eiser dat de KWIN-prijs jaarlijks dient te worden aangepast, gelet op de fluctuaties van de marktprijs, leidt dit niet tot de conclusie dat de beleidsmatige keuze van het college om dit niet te doen, tot een onrechtmatige of onredelijke uitkomst leidt in dit geval. Geen vergoeding voor bijkomende kosten.

JnB 2024, 1232

Rechtbank Noord-Holland, 27-11-2024, [ECLI:NL:RBNHO:2024:12089](#)

gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland (GS).

Wet natuurbescherming (Wnb) 6.1

Beleidsregels tegemoetkomingsschade Noord-Holland (Beleidsregels)

NATUURBESCHERMING. SCHADE. Toekenningen tegemoetkoming in schade aangericht door grauwe ganzen. I.c. heeft GS op basis van nieuwe beleidsregels niet langer 95%, maar slechts 80% van de schade vergoed. Vast staat dat verweerder i.c. de hoogte van het normaal maatschappelijk risico niet heeft gebaseerd op inzicht in de schadelast van de individuele grondeigenaar, maar de hoogte van het maatschappelijk risico of bedrijfsrisico heeft vastgesteld om het verschil tot uitdrukking te brengen tussen grondeigenaren die (ernstig) beperkt zijn in hun mogelijkheden om schade te voorkomen en grondeigenaren die daarin minder of niet beperkt zijn. Inzicht in de schadelast van de individuele grondeigenaar ontbreekt geheel. Met inachtneming van hetgeen de Afdeling hierover heeft overwogen (ABRS 16-06-2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1263](#)) acht de rechtbank deze standaardisering daarom niet toereikend gemotiveerd en derhalve niet passend. Verweerder heeft bij toekenning van de tegemoetkomingen niet kunnen volstaan met een verwijzing naar zijn Beleidsregels.

Zie in dit verband ook de uitspraken van dezelfde datum inzake

[ECLI:NL:RBNHO:2024:12090](#), [ECLI:NL:RBNHO:2024:12091](#), [ECLI:NL:RBNHO:2024:12092](#),
[ECLI:NL:RBNHO:2024:12096](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2024, 1233

MK CRvB, 04-12-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:2290](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Ziektewet (ZW) 45 lid 1 onder j

Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten (Maatregelenbesluit) 2 lid 6

ZIEKTEWET. BENADELINGSHANDELING. BLIJVEND GEHELE WEIGERING ZW-UITKERING.

I.c. is het nemen van ontslag tijdens ziekte verwijtbaar. Geen sprake van een dringende reden op grond waarvan het Uvw geheel of gedeeltelijk van het opleggen van een maatregel had behoren af te zien.

De Raad stelt vast dat de opgelegde maatregel zich ten onrechte uitstrekt tot na 28 februari 2023, de einddatum van de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd van appellant. Dit is in strijd met het bepaalde in artikel 2, zesde lid, van het Maatregelenbesluit. De Raad voorziet zelf in de zaak en bepaalt dat de uitkering geheel wordt geweigerd over de periode van 1 oktober 2022 tot 1 maart 2023. Dit betekent dat appellant vanaf 1 maart 2023 alsnog recht heeft op uitbetaling van de ZW-uitkering indien aan de daarvoor geldende voorwaarden is voldaan.

JnB 2024, 1234

Rechtbank Midden-Nederland, 04-12-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:6617](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA)

WET WIA. LONG COVID. De verzekeringsarts overweegt klip en klaar dat sprake is van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid. De verwachting van de verzekeringsarts dat er, gezien de grootschaligheid van de problematiek van long covid, resultaten zullen komen van medisch onderzoek en trials die bij verschillende academische centra lopen vindt de rechtbank veel te ongewis en onvoldoende concreet in het licht van de toets die de verzekeringsarts moet verrichten. Dat er veel longcovidpatiënten zijn en dat de behandelmogelijkheden mogelijk zullen verbeteren, is bovendien geen reden om nu geen IVA-uitkering toe te kennen.

De rechtbank zal daarom bepalen dat een IVA-uitkering wordt toegekend aan de werknemster, in plaats van een loongerelateerde uitkering.

1. Deze zaak gaat over de vraag of het Uvw bij de huidige stand van zaken kan verwachten dat mensen die volledig arbeidsongeschikt zijn vanwege long covid, daarvan nog zullen en kunnen herstellen. [...]

4. De rechtbank oordeelt dat het Uvw er niet in is geslaagd om te onderbouwen dat er vanwege medische behandelmogelijkheden een kans is op herstel van de werknemster in het eerste jaar na de start van de uitkering. Aan de beslissing op bezwaar ligt een rapport ten grondslag van de verzekeringsarts bezwaar en beroep. Daarin staat dat er op dat moment (april 2024) nog geen behandeling is voor long covid, wat daarom kan worden gezien als stabiel ziektebeeld. De verzekeringsarts schrijft in het rapport dat als het stappenplan van het Uvw gevolgd zou worden, inderdaad uitgegaan zou moeten worden van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid.

Daarmee erkent de verzekeringsarts dus dat er in het concrete geval van de werknemster sprake is van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid.

5. In het rapport schrijft de verzekeringsarts vervolgens dat hij verwacht dat er, gezien de grootschaligheid van de problematiek van long covid, resultaten zullen komen van medisch onderzoek en trials die bij verschillende academische centra lopen. De rechtbank vindt dat veel te ongewis en onvoldoende concreet in het licht van de toets die de verzekeringsarts moet verrichten. Dat er veel longcovidpatiënten zijn en dat de behandel mogelijkheden mogelijk zullen verbeteren, is bovendien geen reden om nu geen IVA-uitkering toe te kennen. Mocht er in de toekomst meer duidelijk worden over de behandeling van long covid, dan kan het Uvw met herbeoordelingen immers bekijken of mensen met een IVA-uitkering nog steeds duurzaam arbeidsongeschikt moeten worden beschouwd. De wet bepaalt immers dat het recht op een IVA-uitkering eindigt als de arbeidsongeschiktheid niet meer duurzaam is (artikel 49, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet WIA).
6. In het verweerschrift heeft het Uvw nog verwezen naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 10 augustus 2023, [ECLI:NL:RBNNE:2023:3463](#). Dat overtuigt de rechtbank in deze zaak echter niet. [...].
7. Al met al vindt de rechtbank het hiervoor genoemde rapport van de verzekeringsarts voldoende duidelijk om de zaak af te kunnen doen. Het rapport gaat over deze werkneemster en de verzekeringsarts overweegt klip en klaar dat sprake is van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid. De rechtbank zal daarom bepalen dat een IVA-uitkering wordt toegekend aan de werkneemster, in plaats van een loongerelateerde uitkering.
8. De rechtbank heeft ook begrip voor de positie van de werkneemster zelf, die duidelijk naar voren heeft gebracht dat zij alles op alles zet om te herstellen en dat zij daarom opziet tegen een IVA-uitkering. Deze uitspraak beperkt haar echter niet in haar herstel: zij kan zich daarop blijven richten en de rechtbank hoopt met haar dat dit ertoe zal leiden dat zij weer aan het werk zal kunnen. Als dat lukt, dan is er geen sprake meer van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid, waarmee het recht op IVA komt te vervallen. De werkneemster kan dan terugvallen op de huidige uitkering voor niet duurzame arbeidsongeschiktheid.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2024, 1235

Rechtbank Den Haag, 26-11-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:19638](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Participatiewet (Pw) 35

Beleidsregel energietoeslag Den Haag 2022 (de Beleidsregel)

PARTICIPATIEWET. AFWIJZING EENMALIGE ENERGIETOESLAG 2022. Aan het bestreden besluit is ten onrechte ten grondslag gelegd dat studiefinanciering een voorliggende voorziening is als bedoeld in artikel 15 van de Pw en dat de Beleidsregel studenten niet uitsluit. De rechtbank is van oordeel dat studenten en andere minima zich voor wat betreft de aanspraak op energietoeslag in een vergelijkbare situatie bevinden, en dat er sprake is van ongelijke behandeling van studenten door hen daarvan uit te sluiten. Omdat het onderscheid zoals dat nu wordt gemaakt maar ten dele voldoet aan de eis van doelmatigheid en niet proportioneel is, is artikel 4, vierde lid, onder c, van de Beleidsregel in strijd met het discriminatieverbod en het gelijkheidsbeginsel. Deze bepaling is daarmee onverbindend. Het college kan deze bepaling dan ook niet aan de afwijzing van de aanvraag ten grondslag leggen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2024, 1236

MK CRvB, 07-11-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:2220](#)

CZ Zorgkantoor B.V..

Wet langdurige zorg (Wlz)

Regeling langdurige zorg (Rlz) 5.16

WLZ. PGB. LAGERE VASTSTELLING EN TERUGVORDERING PGB. Verhaal op een zorgverlener is alleen mogelijk bij toerekenbaar handelen van de zorgverlener en daarvan is volgens het zorgkantoor niet gebleken. Het zorgkantoor heeft in het bestreden besluit terecht de goede trouw van de budgethouder niet in de belangenafweging bij de (lagere) vaststelling en terugvordering van het pgb betrokken. Verder is niet gebleken dat de door het zorgkantoor verrichte belangenafweging tot een onevenredige uitkomst leidt voor appellant.

Appellant, geboren in 1993, is door het CIZ geïndiceerd voor zorg op grond van het bepaalde bij en krachtens de Wet langdurige zorg (Wlz).

1.2. Voor het realiseren van deze zorg heeft het zorgkantoor aan appellant, die beschikt over een gewaarborgde hulp, op grond van de Regeling langdurige zorg (Rlz) een persoonsgebonden budget (pgb) verleend voor het jaar 2018. Met dit pgb is zorg ingekocht bij zijn zorgverlener.

1.3. Uit een administratief onderzoek is gebleken dat de zorgverlener uit het pgb is betaald in een periode dat zij geen zorg meer verleende.

1.4. Met een besluit [...] heeft het zorgkantoor voor het jaar 2018 het pgb lager vastgesteld dan het bedrag dat de Sociale verzekeringsbank heeft uitbetaald. Het zorgkantoor heeft een bedrag van € 5.960,10 van appellant teruggevorderd wegens onverschuldigd betaald pgb. [...]

4.1. Partijen zijn het erover eens, en ook de Raad gaat daarvan uit, dat appellant van de verkeerde besteding van zijn pgb geen enkel verwijt valt te maken. Zoals de Raad eerder heeft geoordeeld, [...] doet dit er niet aan af dat de nakoming van de aan het pgb verbonden verplichtingen tot de eigen verantwoordelijkheid van de budgethouder behoort en dat dit uitgangspunt ook geldt indien er, zoals hier, een gewaarborgde hulp is. De bescherming van budgethouders te goeder trouw vindt in beginsel niet plaats bij de vaststelling en terugvordering van pgb, maar bij de invordering van onverschuldigd gedane betalingen bij de civiele rechter. Dit heeft tot gevolg dat de (mate van) verwijtbaarheid in een procedure bij de bestuursrechter over de (lagere) vaststelling en terugvordering van het pgb in beginsel geen rol speelt. Enkel in gevallen waarin het zorgkantoor de mogelijkheid heeft om een vordering op grond van een zogeheten derdenbeding [...] te innen bij de zorgverlener, zullen in ieder geval terugvorderingsbesluiten jegens de budgethouder te goeder trouw in beginsel achterwege kunnen – en moeten – blijven. Hoewel in deze zaak sprake is van een dergelijk derdenbeding, heeft het zorgkantoor gemotiveerd toegelicht waarom dit derdenbeding in dit geval geen mogelijkheid biedt om de vordering te innen bij de zorgverlener. Verhaal op een zorgverlener is alleen mogelijk bij toerekenbaar handelen van de zorgverlener en daarvan is volgens het zorgkantoor niet gebleken. De zorgverlener wilde de zorg leveren, maar werd daar niet toe in de gelegenheid gesteld, omdat de moeder van appellant dat tegenhield. Ook is niet gebleken dat de zorgverlener een actieve rol heeft gespeeld in het door laten betalen van het loon. De Raad volgt het zorgkantoor in dit standpunt en ziet in wat appellant heeft aangevoerd geen reden voor een verder onderzoek naar het handelen van de zorgverlener.

4.2. Gelet op wat in 4.1 is geoordeeld, heeft het zorgkantoor in het bestreden besluit terecht de goede trouw van de budgethouder niet in de belangenafweging bij de (lagere) vaststelling en terugvordering van het pgb betrokken. Verder is niet gebleken dat de door het zorgkantoor verrichte belangenafweging tot een onevenredige uitkomst leidt voor appellant. Wat betreft de stelling van appellant dat hij financieel niet in staat is het bedrag dat wordt teruggevorderd te betalen is van belang dat het zorgkantoor bij de inning of invordering rekening moet houden met de beslagvrije voet. Verder is nog van belang dat appellant, zo is in het bestreden besluit vermeld en ter zitting bevestigd, een betalingsregeling met het zorgkantoor kan treffen en dat hij op grond van artikel 4:94 van de Algemene wet bestuursrecht bij het zorgkantoor om uitstel van betaling kan vragen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Gemeentewet

JnB 2024, 1237

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4989](#)

burgemeester van Den Haag.

Gemeentewet 172 lid 3, 174

GEMEENTEWET. HANDHAVING. Afwijzing verzoek om handhavend op te treden tegen de Stichting as-Soennah moskee. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank op juiste gronden heeft geconcludeerd dat de burgemeester de artikelen 172 en 174 van de Gemeentewet niet kan gebruiken om onder de omstandigheden van dit geval handhavend op te treden tegen de moskee.

Artikel 174 van de Gemeentewet biedt in dit geval geen grondslag om handhavend op te treden. Een moskee is namelijk geen "voor het publiek openstaande gebouw" zoals bedoeld in genoemd artikel. Alleen al daarom kon de burgemeester geen gebruik maken van de in dit artikel neergelegde bevoegdheid. Hoewel moskeeën en andere gebedshuizen doorgaans voor het publiek toegankelijk zijn, zijn het de beheerders van de gebedshuizen die bepalen aan wie zij toegang verschaffen.

Artikel 172, derde lid, van de Gemeentewet biedt, gelet op het grondwettelijk gegarandeerde recht op het belijden van een godsdienst of levensovertuiging, ook geen grondslag om handhavend op te treden tegen de moskee. Alleen al daarom heeft de burgemeester terecht geen gebruik gemaakt van deze lichte bevelsbevoegdheid.

[Naar inhoudsopgave](#)

Open overheid

JnB 2024, 1238

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4984](#)

staatssecretaris van Financiën, appellant

Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) 67

Wet open overheid (Woo) 5.5, 8.8

WOO. VERZOEK. BIJZONDERE OPENBAARHEIDSRREGELING. Naar het oordeel van de Afdeling is artikel 67, tweede lid, aanhef en onder c, van de Awr, gelet op de tekst van die bepaling en de geschiedenis van de totstandkoming van de Awr (Kamerstukken II 2005/06, 30 322, nr. 3, blz. 13 en 19 t/m 21), een bijzondere regeling voor verstrekking van onder de geheimhoudingsplicht vallende informatie over de verzoeker. Verder kan volgens de geschiedenis het derde lid worden gebruikt om voor andere gevallen verstrekking van informatie te regelen. Uit de geschiedenis blijkt ook dat de regeling uitputtend is bedoeld. Het voorgaande levert geen conflict op met artikel 5.5 van de Woo, gelet op de woorden 'onverminderd het elders bij wet bepaalde' in het eerste lid van dit artikel. Het hoger beroep is gegrond. Dit betekent dat de staatssecretaris bij het nemen van nieuwe besluiten op de gemaakte bezwaren artikel 5.5 van de Woo niet mocht toepassen op onder de geheimhoudingsplicht vallende informatie over verzoekers.

[Naar inhoudsopgave](#)

Subsidie

JnB 2024, 1239

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4985](#)

staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (thans: de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu)

Awb 4:25 lid 2

Subsidieregeling elektrische personenauto's particulieren (hierna: de SEPP)

SUBSIDIE. EVENREDIGHEIDSBEGINSEL. Afwijzing aanvraag subsidie. I.c. slaagt het betoog van [appellant] niet dat het besluit in strijd is met het evenredigheidsbeginsel. Artikel 4:25, tweede lid, van de Awb kan niet worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel. Verwijzing naar uitspraak grote kamer ABRS, 01-03-2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)). Bijzondere omstandigheden zijn gesteld noch gebleken.

Besluit waarbij de staatssecretaris de aanvraag van [appellant] om subsidie op grond van de Subsidieregeling elektrische personenauto's particulieren (hierna: de SEPP) heeft afgewezen. [...] 7. [appellant] betoogt ten slotte onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:286](#), dat in dit geval een ander besluit mogelijk en redelijk was geweest, gelet op de grote belangen voor haar.

7.1. De Afdeling begrijpt dit betoog zo dat [appellant] stelt dat het besluit in strijd is met het evenredigheidsbeginsel. Ook dit betoog slaagt niet. Daartoe is het volgende van belang.

7.1.1. In artikel 4:25, tweede lid, van de Awb is bepaald dat een subsidie wordt geweigerd voor zover door de verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden. Deze tekst is helder en laat geen ruimte aan de staatssecretaris om daarvan af te wijken.

De Awb is een wet in formele zin. Gelet op de uitspraak van de grote kamer van de Afdeling van 1 maart 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:772](#), kan artikel 4:25, tweede lid, van de Awb daarom niet worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel.

Onder 9.11-9.14 van de uitspraak van 1 maart 2023 heeft de Afdeling uiteengezet dat aanleiding kan bestaan voor zogenoemde contra-legaliteit van algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht. Dit is het geval als zich bijzondere omstandigheden voordoen die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever en deze omstandigheden de toepassing van de wettelijke bepaling zozeer in strijd doen zijn met algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht dat die toepassing achterwege moet blijven.

Bijzondere omstandigheden als hiervoor bedoeld zijn gesteld noch gebleken. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Verkeer

JnB 2024, 1240

Rechtbank Midden-Nederland, 28-05-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:6306](#)

De directie van de RDW, de RDW.

Wegenverkeerswet 1994 (Wvw) 111 lid 1

Reglement rijbewijzen 46

Regeling omwisseling niet-Nederlandse rijbewijzen 2

WEGENVERKEERSWET. RIJBEWIJS. Afwijzing aanvraag om Oekraïense rijbewijs om te wisselen naar een Nederlands rijbewijs. I.c. wordt geoordeeld dat sprake is van een ongerechtvaardigd onderscheid. Maar dit betekent niet dat het Oekraïense rijbewijs van eiseres omgewisseld kan worden naar een Nederlands rijbewijs. Dit zou dan niet alleen in strijd zijn met artikel 111 van de Wvw, artikel 46 van het Reglement en artikel 1 van de Regeling, maar ook met het belang dat artikel 111 van de Wvw beoogt te beschermen, namelijk het belang van de verkeersveiligheid. De beroepsgrond van eiseres treft dus wel doel, maar leidt niet tot vernietiging van het bestreden besluit.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

MVV

JnB 2024, 1241

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4912](#)

minister van Asiel en Migratie.

EVRM 8

MVV. FAMILIE- EN GEZINSLEVEN. JONGVOLWASSENENBELEID. De minister moet de belangenafweging tussen het economische belang van Nederland en het belang van betrokkenen bij gezinshereniging waarden in het licht van alle omstandigheden van het geval. Omstandigheden die informatie geven over de mate van financiële onafhankelijkheid van betrokkenen kunnen mede bepalen welk standpunt de minister inneemt over het economische belang van Nederland en het belang van betrokkenen bij gezinshereniging. De belangenafweging moet ruimte bieden voor flexibiliteit, omdat de minister van betrokkenen niet het onmogelijke mag verwachten om in aanmerking te kunnen komen voor gezinshereniging. Dit betekent ook dat de minister in zijn beoordeling rekening houdt met wat hij redelijkerwijs van referent mag verwachten om financiële zelfstandigheid te verkrijgen voor hem en zijn gezinsleden. Voor het antwoord op die vraag komt betekenis toe aan de individuele situatie van referent in het licht van het doel van het jongvolwassenenbeleid.

7.2. Het EHRM heeft in de arresten B.F. [[ECLI:CE:ECHR:2023:0704JUD001325818](#)] en Dabo [[ECLI:CE:ECHR:2024:0118JUD001251018](#)] getoetst of de desbetreffende verdragsstaten in die zaken een beoordeling hebben gemaakt die overeenstemt met de hiervoor beschreven algemene beginselen. Het EHRM heeft daarbij eerst bepaald welke omstandigheden relevant zijn voor een allesomvattende belangenafweging. In de arresten B.F., paragrafen 109 tot en met 134, en Dabo, paragrafen 108 tot en met 122, waren dat omstandigheden over de duur van het verblijf van de referent en de betrokken vreemdelingen in de desbetreffende verdragsstaat, de banden van de referent en die vreemdelingen met die verdragsstaat, het moment waarop het familie- en gezinsleven is ontstaan, de mogelijkheid om het familie- en gezinsleven buiten de verdragsstaat uit te oefenen, de belangen van het kind en het middelenvereiste. Verder heeft het EHRM getoetst of de desbetreffende verdragsstaten bij de toepassing van het middelenvereiste in aanmerking hebben genomen of een referent alles heeft gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht mag worden om te voorzien in de kosten van het levensonderhoud van zichzelf en zijn gezinsleden, gelet op zijn individuele omstandigheden (zie de arresten B.F., paragrafen 127, 129, 131 en 133, en Dabo, paragraaf 113, en de arresten van 25 juli 2024, D.H. e.a. tegen Zweden, [[ECLI:CE:ECHR:2024:0725JUD003421019](#)], paragrafen 66 tot en met 71, en Okubamichael Debru tegen Zweden, [[ECLI:CE:ECHR:2024:0725JUD004975518](#)], paragrafen 72 tot en met 74). Het EHRM noemt als voorbeelden van individuele omstandigheden de leeftijd van een referent, zijn eventuele beroepskwalificaties en werkervaring, de mate van integratie in een verdragsstaat, de kennis van de taal van de verdragsstaat, de gezondheid van een referent, de gezinssituatie en in hoeverre sprake is van inspanningen van een referent om werk te vinden. Daarbij heeft het EHRM omstandigheden betrokken tot aan het moment dat de afwijzing van een gezinsherenigingsaanvraag in rechte onaantastbaar werd en ook in aanmerking genomen of een referent een nieuwe gezinsherenigingsaanvraag kan indienen (zie het arrest Dabo, paragraaf 112).

8. De Afdeling leidt uit de rechtspraak van het EHRM af dat de minister het economisch belang van Nederland en het belang van betrokkenen bij gezinshereniging moet waarderen in het licht van alle omstandigheden van het geval. Omstandigheden die informatie geven over de mate van financiële onafhankelijkheid van betrokkenen, kunnen mede bepalen welk gewicht de minister toekent aan het economisch belang van Nederland en het belang van betrokkenen bij gezinshereniging. De beoordeling van de minister moet flexibel zijn. Hij mag niet het onmogelijke van betrokkenen verwachten om in aanmerking te kunnen komen voor gezinshereniging. Dat de minister in een belangenafweging als een van de relevante omstandigheden betreft of betrokkenen kunnen voorzien in de kosten van hun levensonderhoud en of zij een beroep zullen doen op door de overheid betaalde voorzieningen, biedt ruimte voor die flexibiliteit. De minister moet bij zijn standpunt over de mate van financiële onafhankelijkheid van betrokkenen rekening houden met het antwoord op de vraag in hoeverre een referent heeft gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht mag worden om in de kosten van het onderhoud van zijn gezinsleden te voorzien. Voor het antwoord op die vraag komt betekenis toe aan de individuele situatie van referent. Gelet op de context van het nationale jongvolwassenenbeleid kan onder die individuele situatie ook vallen dat referent als jongvolwassene behoort tot het gezin van zijn ouders en dat hij gelet op zijn leeftijd en levensfase alleen naar vermogen kan voorzien in het onderhoud van zijn gezinsleden. Als de minister de individuele situatie van een jongvolwassen referent in aanmerking neemt bij het maken van zijn belangenafweging, voorkomt hij dat hij met een belangenafweging de vaststelling van familie- en gezinsleven op grond van het jongvolwassenenbeleid illusoir maakt. De minister moet in een belangenafweging de financiële situatie van betrokkenen in samenhang bezien met de overige omstandigheden die voor een volledige belangenafweging relevant zijn, in het bijzonder de duur van een eventuele onoverkomelijke belemmering om familie- en gezinsleven buiten Nederland uit te oefenen.

JnB 2024,1242

MK ABRS, 04-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4911](#)

minister van Asiel en Migratie.

EVRM 8

MVV. FAMILIE- EN GEZINSLEVEN. JONGVOLWASSENENBELEID. Het uitgangspunt dat een belangenafweging alleen in uitzonderlijke omstandigheden in het voordeel van betrokkenen kan uitvallen, geldt niet in een situatie waarin het familie- en gezinsleven van betrokkenen al bestond in het land van herkomst van referent. Dat de minister daarom ten onrechte dit uitgangspunt heeft genoemd, neemt echter niet weg dat hij in de belangenafweging desondanks een 'fair balance' kan treffen tussen het belang van referent en zijn ouders bij gezinshereniging en het algemeen belang van Nederland bij een beperkt toelatingsbeleid.

6.1. De vreemdelingen betogen terecht dat de minister zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de belangenafweging alleen in uitzonderlijke omstandigheden in het voordeel van de vreemdelingen kan uitvallen. Dat uitgangspunt geldt namelijk volgens het EHRM als het familie- en gezinsleven is ontstaan op een moment dat de betrokkenen zich ervan bewust waren dat het voortbestaan van dat familie- en gezinsleven in de verdragsstaat vanaf het begin onzeker zou zijn gelet op de verblijfsrechtelijke positie van een van hen. Dat is bijvoorbeeld het geval als betrokkenen het familie- en gezinsleven zijn aangegaan tijdens onrechtmatig verblijf van een van hen in de verdragsstaat. De Afdeling verwijst naar het arrest van het EHRM van 3 oktober 2014, *Jeunesse tegen Nederland*, [ECLI:CE:ECHR:2014:1003JUD001273810](#), paragraaf 108 en 114. Maar zo'n situatie is in het geval van de vreemdelingen niet aan de orde. Referent en de vreemdelingen zijn

namelijk al familie- en gezinsleven aangegaan tijdens hun verblijf in het land van herkomst. De Afdeling ziet verder ook geen aanleiding om het hiervoor bedoelde uitgangspunt te hanteren in zaken waarin het familie- en gezinsleven al bestond op het moment dat de betrokken referent vertrok uit het land van herkomst. Dit volgt ook niet uit Werkinstructie 2020/16 van de minister, onder het kopje 'overkomst van achtergebleven gezinsleden.' Integendeel, op pagina 15 staat juist dat er ook in dat geval een evenwichtige belangenafweging moet plaatsvinden.

6.2. Het betoog van de vreemdelingen slaagt. Dat betekent dat de minister in het besluit ten onrechte een te strenge beoordeling heeft toegepast bij de belangenafweging door alleen te beoordelen of er uitzonderlijke omstandigheden aan de orde zijn. In plaats daarvan had de minister dus een evenwichtige belangenafweging moeten maken waarbij hij alle omstandigheden meeweegt. Daarmee kleeft er een motiveringsgebrek aan het besluit. Het besluit komt voor vernietiging in aanmerking. De Afdeling zal beoordelen of niettemin de rechtsgevolgen van het besluit in stand kunnen worden gelaten, omdat de minister toch kan worden geacht een 'fair balance' te hebben getroffen tussen enerzijds het belang van de vreemdelingen bij de uitoefening van het familie- en gezinsleven met referent in Nederland en anderzijds het algemeen belang van de Nederlandse samenleving bij het voeren van een restrictief toelatingsbeleid. Deze belangenafweging toetst de Afdeling enigszins terughoudend. Daarbij toetst de Afdeling wel vol of de minister alle feiten en omstandigheden in zijn belangenafweging heeft betrokken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Regulier

JnB 2024, 1243

MK ABRS, 29-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4918](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 14

Besluit nr. 1/80 13

REGULIER. De minister betoogt terecht dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de uitzondering op het twv-vereiste uit artikel 1, aanhef en onder C, van het Besluit niet van toepassing was op internationale chauffeurs die een verblijfsvergunning hadden of beoogden, en dat deze groep dus op 1 december 1980 niet was uitgezonderd van het twv-vereiste. De rechtbank heeft dus niet onderkend dat het tegenwerpen van het twv-vereiste aan internationale chauffeurs die een verblijfsvergunning hebben of beogen, niet in strijd is met de standstill-bepaling uit artikel 13 van Besluit nr. 1/80.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2024, 1244

MK ABRS, 29-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4919](#)

minister van Asiel en Migratie.

EU Handvest 4

DUBLINVERORDENING. ZELFSTANDIG OVERDRACHTSBESLUIT. SCHENDING

VERDEDIGINGSBEGINSEL. De vreemdeling moet met objectieve stukken komen om

aannemelijk te maken dat hij een risico loopt om door de overdracht of in de

verantwoordelijke lidstaat in een met artikel 4 van het EU Handvest strijdige situatie terecht te

komen. Maar om hem daartoe in staat te stellen, moet de minister de vreemdeling wel eerst in

staat stellen om zijn bezwaren tegen de overdracht kenbaar te maken en te concretiseren.

1.1. In dit geval is sprake van een zelfstandig overdrachtsbesluit, omdat dit besluit niet gepaard ging met een besluit om een asielerzoek niet in behandeling te nemen. Partijen zijn het erover eens dat de minister bij de totstandkoming van het besluit daarom niet heeft beoordeeld of de overdracht leidt tot een schending van artikel 4 van het EU Handvest. In het besluit heeft de minister vermeld dat niet is gebleken van feiten of omstandigheden die een belemmering vormen voor de feitelijke overdracht aan de Duitse autoriteiten. In geschil is, mede gelet op de gezondheidssituatie van de vreemdeling, of de minister in de totstandkoming van het besluit verplicht was te beoordelen of de overdracht in strijd is met de hiervoor genoemde bepaling. [...]

Oordeel van de Afdeling

6. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de minister het verdedigingsbeginsel heeft geschonden. Zij heeft terecht bij haar oordeel betrokken dat een overdrachtsbesluit een belastend besluit is dat uitvoering geeft aan het Unierecht. Uit de arresten van het Hof van 18 december 2008, Sopropé, [ECLI:EU:C:2008:746](#), en van 5 november 2014, Mukarubega, [ECLI:EU:C:2014:2336](#), volgt dat daarop het algemene Unierechtelijke beginsel van de eerbiediging van de rechten van de verdediging van toepassing is. Van dat beginsel maakt het recht om te worden gehoord integraal deel uit. De minister is volgens die arresten daarom verplicht in het kader van de besluitvormingsprocedure en voordat hij het besluit neemt, de vreemdeling in de gelegenheid te stellen om zijn standpunten naar behoren en daadwerkelijk kenbaar te maken. Dit heeft tot doel de minister in staat te stellen in de besluitvorming naar behoren rekening te houden met alle relevante elementen en de vreemdeling in staat te stellen zich effectief tegen dat besluit te verdedigen. Onder die relevante elementen valt in dit geval de vraag of artikel 4 van het EU Handvest in de weg staat aan de overdracht. Ook artikel 4:8 van de Awb verplicht de minister om de vreemdeling in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te brengen.

6.1. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 23 oktober 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4244](#), namelijk geoordeeld dat de minister bij een zelfstandig overdrachtsbesluit verplicht is, wanneer de vreemdeling over wie dat overdrachtsbesluit gaat, daar een beroep op doet, te beoordelen of die vreemdeling door de overdracht naar de verantwoordelijke lidstaat in een situatie terecht komt die in strijd is met het in artikel 4 van het EU Handvest neergelegde absolute verbod op onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. De Afdeling heeft daarin geoordeeld dat het Unierecht ook in dat geval vereist dat de persoon over wie dat overdrachtsbesluit gaat een direct beroep op artikel 4 van het EU Handvest kan doen in het kader van het daartegen openstaande rechtsmiddel van artikel 27, eerste lid, van de Dublinverordening. De minister moet daarom, wanneer de vreemdeling daar een beroep op doet, beoordelen of de vreemdeling in een met artikel 4 van het EU

Handvest strijdige situatie terechtkomt in de verantwoordelijke lidstaat. De rechtbank heeft dit niet onderkend.

6.1.1. Wat de Afdeling in haar uitspraak van 23 oktober 2024 heeft overwogen, betekent dat de minister ook moet beoordelen of de vreemdeling als gevolg van de overdracht zelf in een met artikel 4 van het EU Handvest strijdige situatie terechtkomt. Het Hof heeft in het hiervoor genoemde arrest C.K. e.a. [[ECLI:EU:C:2017:127](#)], punten 73 en 75, tenslotte overwogen dat niet kan worden uitgesloten dat de overdracht van een asielzoeker met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening op zichzelf gezien een reëel en bewezen risico op een aanzienlijke en onomkeerbare achteruitgang van diens gezondheidstoestand kan inhouden. Wanneer de vreemdeling objectieve gegevens overlegt die de bijzondere ernst van zijn gezondheidstoestand en ook de aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen daarvoor van een overdracht aantonen, moet de minister daarom bij het nemen van het overdrachtsbesluit beoordelen wat het risico is dat die gevolgen zich voordoen. Zoals de Afdeling in de hiervoor genoemde uitspraak van 23 oktober 2024 heeft overwogen, zijn die uitgangspunten ook van toepassing op zelfstandige overdrachtsbesluiten. Anders dan de minister betoogt, heeft de rechtbank dit arrest daarom terecht bij haar oordeel betrokken. Zij heeft zich echter bij haar beoordeling van artikel 4 van het EU Handvest ten onrechte beperkt tot de beoordeling van de situatie zoals bedoeld in dit arrest. Zij had daarbij ook de situatie in de verantwoordelijke lidstaat waar de vreemdeling na overdracht in terechtkomt moeten betrekken.

6.1.2. Het voorgaande betekent dat de minister niet mag volstaan met de verwijzing van de vreemdeling naar de asielprocedure, naar de procedure op grond van artikel 64 van de Vw 2000 of naar de procedure tegen de feitelijke overdracht. De Afdeling verwijst voor dit laatste naar haar uitspraak van 3 november 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2986](#), onder 7.2.

6.1.3. Wat onder 6.1. en 6.1.1 staat, betekent dat de vreemdeling met objectieve stukken moet komen om aannemelijk te maken dat hij een risico loopt om door de overdracht of in de verantwoordelijke lidstaat in een met artikel 4 van het EU Handvest strijdige situatie terecht te komen. Maar om hem daartoe in staat te stellen, moet de minister volgens de rechtspraak genoemd onder 6, de vreemdeling wel eerst in staat stellen om zijn bezwaren tegen de overdracht kenbaar te maken en te concretiseren. Dat heeft de minister niet gedaan. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, heeft de minister de vreemdeling niet gehoord en ook niet in staat gesteld, eventueel door middel van een gemachtigde, om juridische standpunten tegen de overdracht in te brengen. Anders dan de minister betoogt, was het vertrekgesprek van 12 oktober 2021 daarvoor onvoldoende. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, blijkt uit het verslag niet dat het voor de vreemdeling duidelijk was dat hij zijn standpunt in het kader van artikel 4 van het EU Handvest kenbaar kon maken en dat daarover is doorgevraagd. De rechtbank heeft alleen al hierom terecht het besluit van 12 oktober 2021 vernietigd.

JnB 2024, 1245

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 12-11-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:19887](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 30 lid 1

DUBLINVERORDENING. Bulgarije. Eiser heeft de Turkse nationaliteit. Er zijn aanwijzingen voor een systeemfout in de Bulgaarse asielprocedure voor Turkse asielzoekers. Verweerder kan niet zonder nader onderzoek en nadere motivering uitgaan van interstatelijk vertrouwensbeginsel. Beroep gegrond.

6.2. De rechtbank is echter wel van oordeel - anders dan verweerder - dat de door eiser benoemde informatie over de inwilliging van aanvragen van Turkse asielzoekers en de behandeling van deze asielzoekers, een serieuze aanwijzing is dat er niet alleen sprake is van een verschil in beschermingsbeleid, maar van een systeemfout in de Bulgaarse asielprocedure ten aanzien van Turkse asielzoekers. De omstandigheid dat er in de jaren 2018, 2019 en 2023 geen enkele asielaanvraag van een Turkse asielzoeker is toegewezen en in de jaren 2020, 2021 en 2022 het toewijzingspercentage erg laag was, roept op zichzelf de vraag op of Turkse asielzoekers wel een eerlijke asielprocedure kunnen doorlopen in Bulgarije waarin hun aanvraag inhoudelijk beoordeeld wordt. In het AIDA-rapport staat:

'Therefore, the rejection rate of Turkish asylum seekers over the years was increasing to reach 100% both in 2018 and 2019. In 2020, just one Turkish national was granted protection in Bulgaria. In 2021, there were little changes for Turkish applicants despite the altered political situation. If not immediately readmitted, Turkish asylum seekers still faced a 92% rejection rate.

(...)

In 2022, a gradual improvement in Turkish applicants' treatment was registered. Just 33% of cases were dealt as manifestly unfounded in accelerated procedure, while in 2021 these were 83% of the decided cases. Even so, the overall recognition rate they enjoyed was quite modest, representing 16% of the total decisions (5% refugee status and 11% subsidiary protection), while the rejection rate remained significantly high (84% of the total). However, in 2023 their treatment once more deteriorated - 100% rejection rate with 58% refused in accelerated procedures as manifestly unfounded claims³⁹⁴.' 10

6.3. Verweerder heeft betoogd dat een inwilligingspercentage niets zegt over de mogelijk gebrekkige wijze waarop een lidstaat asielverzoeken van een specifieke groep personen behandelt. Dit standpunt had de rechtbank kunnen volgen als het AIDA-rapport niet ook deze informatie had gegeven:

'Moreover, despite settled case-law whereby the lodging of an application for international protection entitles the asylum seeker to apply for an immediate release from detention, many Turkish asylum seekers were kept in immigration detention centres for the duration of their entire asylum procedure, in violation of national law. They were subsequently subject to negative decisions and deported back to Türkiye. In such cases, the immigration police made every effort to prevent Turkish detainees from accessing lawyers and legal advice. This practice has been publicly recognised and acknowledged by the former Prime Minister,³⁸⁸ and seemed to be the result of an informal political agreement between the Bulgarian and Turkish governments.³⁸⁹ It was a long-standing practice of the Bulgarian authorities to prevent the Turkish nationals from access to procedure and international protection, as well as to expedite their return to the country of origin including, in several cases, in violation of the non-refoulement principle. In return, the Turkish authorities divert to a large extent the migratory pressure from the Bulgarian border to the Greek one.³⁹⁰ It was presumed that similar arrangements were reached mid-2023 as far as after the summer peak of 5,025 individuals who entered Bulgaria during August alone,³⁹¹ the number of the new arrivals gradually decreased to 546 individuals (-88%) in December 2023.³⁹²' 11

6.4. Uit het AIDA-rapport blijkt verder dat het vast beleid was van de Bulgaarse autoriteiten om aanvragen van Turkse asielzoekers af te wijzen en de aanvragers terug te sturen naar Turkije, waarbij een rechtsgang van de slachtoffers hiervan werd belemmerd. Verweerder is hierop niet ingegaan. De cijfers uit het AIDA-rapport tonen vervolgens, op een kleine verbetering in 2022 na, niet

aan dat deze praktijk is beëindigd. Wat de indruk van voortzetting van deze praktijk versterkt, is dat Bulgarije, zoals verweerder ook erkent, Turkije de facto als veilig land van herkomst beschouwt. Dit terwijl Bulgarije officieel geen veilige landen van herkomst heeft aangewezen:

'Similar to the situation of Afghan asylum seekers, the applications for protection lodged by Turkish nationals were treated as manifestly unfounded and considered as originating from a "safe country of origin" for many years (from 2014 to 2021), notwithstanding the fact that the Bulgarian asylum system presently does not officially apply any of the safe country concepts.³⁸⁵ Bulgaria has not adopted a list of "safe countries or origin" since 2001.³⁸⁶ In the draft lists prepared as a result of the EC-Bulgaria 2023 Pilot project on fast asylum and return procedures³⁸⁷ Türkiye was included both as a safe country of origin, and as a safe third country for Syrian nationals; however, these lists have not been officially adopted.' 12

6.5. Verweerder heeft ter zitting betoogd dat het gegeven dat Bulgarije Turkije de facto als veilig land aanmerkt, niet betekent dat alle aanvragen worden afgewezen. Volgens verweerder blijkt hieruit ook niet dat er gebreken zitten in de asielprocedure voor Turkse asielzoekers. Gezien de hierboven genoemde cijfers over Turkse asielverzoeken volgt de rechtbank dit betoog niet; de hiervoor weergegeven informatie is, in samenhang bezien, wel degelijk een serieuze aanwijzing voor systeemfouten in de asielprocedure.

6.6. Daarbij komt, zoals eiser aanvoert, dat de versnelde procedure in Bulgarije volgens de Europese Commissie kennelijk niet voldeed:

'In the upcoming amendment of the national asylum law²⁷⁹ following recommendations by the Commission, provided during the negotiations and implementation²⁸⁰ of the EC-Bulgaria pilot project on accelerated procedure, both admissibility and accelerated procedure's grounds were re-worded²⁸¹ and reorganized in the text of the relevant national law to fully correspond to the respective provisions of the APD.' 13

'In the past, Turkish and Afghan nationals were subjected to unfair and discriminatory treatment²⁹³ with very low recognition rates with their applications overwhelmingly determined in accelerated procedure. In 2022 their situation, especially concerning Afghan applicants, improved. Out of all 69 Afghan cases decided on their substance just 20% were dealt in accelerated procedure as manifestly unfounded, while in 2022 these were 20% of the decided cases; 86% in 2021, and 95% in 2020. However, in 2023, out of all 194 Afghan cases decided on their substance nearly 66% were again dealt in accelerated procedure as manifestly unfounded. The improvement in the treatment of Turkish applicants also was neither steady nor significant, as 37% of cases were dealt as manifestly unfounded in accelerated procedure, while in 2022 these were 33% of the decided cases; against the backdrop of 83% in 2021, and 58% in 2020.' 14

Volgens het AIDA-rapport waren Turkse asielzoekers in de jaren voorafgaand aan 2022 slachtoffer van een onrechtmatige en discriminatoire behandeling in de versnelde procedure. In 2022 was hierin enige verbetering te zien maar in 2023 niet meer. In dat laatste jaar zijn ook weer alle Turkse asielaanvragen afgewezen. Verder is niet duidelijk of de voorziene wetsaanpassing al is ingevoerd.

6.7. Naar het oordeel van de rechtbank is alle hiervoor weergegeven informatie samen een zodanige aanwijzing voor een systeemfout in de Bulgaarse asielprocedure ten aanzien van Turkse asielzoekers, dat verweerder niet zonder nader onderzoek en zonder nadere motivering voor eiser kan uitgaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel ten aanzien van Bulgarije. De rechtbank overweegt hierbij dat deze informatie niet is beoordeeld in de uitspraken van de Afdeling van 24 juni 2024 en 16 augustus 2023.¹⁵

6.8. De rechtbank concludeert dat het bestreden besluit onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en niet deugdelijk is gemotiveerd, en dus is genomen in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De beroepsgrond slaagt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Toezicht en vrijheidsontneming

JnB 2024, 1246

MK ABRS, 28-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4844](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 3 lid 4, 6 lid 3

Richtlijn 2013/33/EU 9

VRIJHEIDSONTNEEMENDE MAATREGEL. Voor het antwoord op de vraag of de vreemdelingen voor een zo kort mogelijke termijn in grensdetentie zijn gehouden, zoals is bepaald in artikel 9, eerste lid, van de Opvangrichtlijn, is van belang dat de minister tijdig op de asielverzoeken heeft beslist en dat de asielberoepen binnen afzienbare termijn zijn geagendeerd voor behandeling ter zitting, namelijk vier en een halve week daarna. Ten tijde van de uitspraak van de rechtbank verbleven de vreemdelingen vijf en een halve week in grensdetentie. Op het moment van de geplande zitting in de asielzaken verbleven de vreemdelingen zeven en een halve week in grensdetentie. Gelet op die duur is er geen grond voor het oordeel dat de vrijheidsontneming in strijd met artikel 9, eerste lid, van de Opvangrichtlijn te lang heeft voortgeduurd.

[Naar inhoudsopgave](#)